

Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM)

Projenin amacı; kadınların sorunlarının farkına varmalarına, tanımlamalarına ve çözümü için inisiyatif kullanabilmelerine fırsat yaratmak; kadınların kamusal alana daha fazla katılımını ve kamusal hizmetlerden daha fazla yararlanmasını sağlamak; kadın istihdamını ve kadın girişimciliğini artırmak; kadını güçlendirerek fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak/cinsiyet dengeli kalkınma sürecini başlatmak ve bu yolla yerel koşullara uygun, katılımcı toplum kalkınması temelli tekrarlanabilir model/modeller geliştirmektir.

ÇATOM'larda; i) okuma-yazma, okul öncesi eğitimi, anne eğitimi, bilgisayar, beslenme, ev ekonomisi alanlarında eğitim programları, ii) sağlık eğitimi, kısmi ve gezici poliklinik hizmetleri gibi sağlık programları, iii) el sanatları, trikotaj, tekstil, kuaför, keçe işlemeciliği, yöresel bebek, gümüş işlemeciliği gibi konularda beceri geliştirici programlar, gelir getirici atölyeler ve kadın girişimciliğini destekleyici programlar, iv) sosyal yaşama katılımı destekleyen ve kadın bilincini oluşturmayı hedefleyen sosyal ve kültürel programlar, v) hedef grupların sosyal destek hizmetlerine (burs, yeşil kart, aynı yardım, resmi nikah vb.) ulaşmasını kolaylaştırıcı programlar uygulanmaktadır.

Her yıl çoğunluğu genç kız ve kadın olmak üzere ortalama 15 binden fazla kişi ÇATOM programlarına katılmakta; 50-60 bin kişi ÇATOM'lar aracılığıyla düzenlenen etkinlik ve hizmetlerden yararlanmaktadır.

Kasım 1995 yılından itibaren oluşturulan ÇATOM'lar aracılığı ile 2013 yılı sonuna kadar yaklaşık 242.158 kişiye ulaşılmıştır. Bu sayı ÇATOM programlarına katılanları ve sağlık hizmetlerinden yararlananları içermekte olup, mahalle/köy düzeyinde yapılan yaygın çalışmalar toplama dahil edilmemiştir.

2013 Yılı Sonu İtibariyle Bölge'deki ÇATOM Sayılarının Dağılımı

İller	Kuruluş Yeri	Adet
Adıyaman	Fatih Mahallesi, Gerger İlçesi	2
Batman	Petrolkent, Yavuzselim ve Yeşiltepe Mahalleleri	3
Diyarbakır	Huzurevleri, 5 Nisan, Ziya Gökalp ve Fatihpaşa Mahalleleri ile Silvan, Çermik ve Ergani İlçeleri	7
Gaziantep	Şahinbey İlçesi (Merkez) ve Nurdağı İlçesi	2
Kilis	İslambey ve Ekrem Çetin Mahalleleri	2
Mardin	Meydanbaşı, Medrese ve Latifiye Mahalleleri; Dargeçit, Kızıltepe, Midyat, Nusaybin, Mazıdağı ve Ömerli İlçeleri	9
Siirt	Merkez, Şirvan ve Kurtalan İlçeleri, Kurtalan-Kayabağlar Beldesi	4
Şanlıurfa	Bağlarbaşı Mahallesi, Parmaksızlar Konutu, Bozova, Siverek, Suruç, Birecik, Hilvan Ceylanınar ve Viranşehir İlçeleri	9
Şırnak	Merkez, Cizre, Beytüşşebap, İdil, Silopi ve Uludere İlçeleri	6
Toplam		44

ÇATOM'larda 2013 Yılı içinde Gerçekleştirilen Önemli Faaliyetler;

- Bölgedeki 44 ÇATOM'un kurumsal alt yapılarının güçlendirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmiştir.

- ÇATOM'lar arasında ortak çalışma, bilgi ve deneyim paylaşımı çalışmaları çerçevesinde il bazında koordinasyon toplantıları iki ayda bir gerçekleştirilmiştir.
- ÇATOM'larda e-bülten çalışmaları yapılmıştır.
- ÇATOM'un isim hakkının alınması için Türk Patent Enstitüsüne yapılan başvuru kabul edilmiş ve 18 Şubat 2013 tarihi itibariyle tescil yapılmıştır.
- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, çeşitli etkinliklerle ÇATOM'larda kutlanmıştır.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi İşbirliği ile 07-16 Haziran 2013 tarihinde "Doğudan İstanbul'a Kadın Eli Sergisi" düzenlenmiştir. Sergi kapsamında yapılan satışlardan 129.000,00 TL (yüzyirmidokuzbintürklirası) gelir elde edilmiştir.
- 18-20 Haziran 2013 tarihinde Ankara Kızılcahamam ilçesinde ÇATOM koordinasyon toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıda ÇATOM'ların faaliyetleri stratejik amaç ve hedefler çerçevesinde değerlendirilmiş, raporlama eğitimi verilmiş ve 2013-2014 faaliyet yılı planlaması için ön hazırlık çalışması yapılmıştır.
- ÇATOM'ların girişimiyle yıl içinde Bölge dışında çeşitli illerde düzenlenen sergi, fuar ve satışlara katılım sağlamışlardır.
- Haziran ayında ÇATOM'ların yıl sonu sergileri düzenlenmiştir.
- 9 ilde faaliyet gösteren ÇATOM'lar, faaliyet gösterdikleri illerin tanıtım günlerinde İstanbul ve Ankara'da stantlar açmışlardır.
- ÇATOM'larda 2013 yılı içerisinde 240 program yürütülmüş olup, bu programlardan 16.920 kişi kayıtlı sayısına ulaşılmış, 14.322 kişi programları tamamlamıştır. Tamamlayan kişi sayısının kayıtlı kişi sayısına oranı % 85 olduğu gözlemlenmiştir.
- Gelir getirici programlarda 42 ÇATOM da yaklaşık 1.000 katılımcı tarafından toplam 663.634,00 TL gelir elde edilmiştir. Kişi başına düşen ortalama gelir miktarı yaklaşık 664 TL/yıl olmuştur.
- Toplam 543 kadın iş bulmuş ve 74 kadın iş kurmuştur. İş bulanların çoğunluğu dikiş kurslu katılımcılarından olup tekstilde iş bulmuş, bunların bir kısmı bilgisayar kursu katılımcıları olup kayıt işlemleri, kuaförlük katılımcıları kuaför salonlarında bir kısmında çocuk bakıcısı olarak iş bulmuştur. İş kuranların çoğunluğu kuaför salonu ve dikiş ve trikotaj atölyesidir.
- Girişimcilik ve temel muhasebe eğitimlerine 79 kadın devam etmiştir.
- 536 kadın Okuma yazma 1. Kademe ve 222 kadın Okuma Yazma 2. Kademe kurslarına katılmıştır. 29 kadın diksiyon eğitimi almıştır.
- Matematik ve Etüt kurslarından 373 genç kız faydalanmıştır.
- 2.532 kişi yapılan çalışmalar sonucunda eğitime yönlendirilmişlerdir.

- Bilgisayar programlarını 1.723 kişi tamamlamıştır. 472 genç kız ve kadın İngilizce eğitimi almıştır. Rusça kursuna ise 34 kadın devam etmiştir. Suriyeli kadınlara yönelik Türkçe kursuna 60 kadın katılmıştır.
- Aile ve anne çocuk eğitimlerine 908 kadın katılmıştır.
- Sağlık eğitimlerinden 1.609 kadın faydalanmıştır.
- Gitar, bağlama, halkoyunları, tiyatro, resim, piyano, satranç gibi sosyal aktivitelere toplam 760 kişi katılmıştır.
- Mesleki eğitim ve beceri kazandırıcı; biçki-dikiş/giyim kurslarına 957 kadın, dikiş atölyesine 108 kadın, kurdele nakışları kurslarına 110 kadın, giyim süslemeleri kursuna 99 kadın, gümüş işleme atölyesine 14 kadın, halı dokuma kursuna 12 kadın, hediyelik eşya atölyesine 14 kadın, keçe işleme atölyesine, 146 kadın, kilim kursuna 50 kadın, el sanatlarına 532 kadın, ahşap boyama kursuna 85 kadın, mefruşat kursuna 171 kadın, takı tasarımı eğitimine 103 kadın, tel kırma kursuna 80 kadın, trikotaj kurslarına 155 kadın, makine nakışlarına 354 kadın, kumaş boyama kursuna 24 kadın, tekstil eğitime 118 kadın, kuaförlük kurslarına 719 kadın, sergirafi atölyesine 10 kadın katılmıştır.
- Ev ekonomisi kurslarına 228 kadın, ebru sanatı eğitimine 60 kadın, çocuk bakıcılığı kursuna 241 kadın, cilt bakımı kursuna 86, aşçılık kursuna 64 kadın, kaligrafi kursuna 31 kadın, pasta yapımı ve sunumu kursuna 36 kadın, sekreterlik kursuna 29 kadın katılmıştır.
- 200 kadın psikolojik danışmanlık hizmeti almıştır.
- Kütüphane hizmetlerinden 300 kadın/çocuk faydalanmıştır.
- 720 kadın, kadının hakları konusunda hukuk eğitimi almıştır.
- 548 kadın ise çevre sağlığı konusunda eğitim almıştır.
- Aerobik/step/fitnes ve spor aktiviteleriyle 201 kadına ulaşılmıştır.
- 2013-2014 faaliyet döneminin başlamasıyla ÇATOM'larda yeni dönem programları Ekim ayı başında başlatılmıştır. TKV üzerinden usta eğitimcilerin istihdam edildiği programlar ise 1 Kasım 2013 tarihi itibari ile uygulamaya konmuştur. Programlara 8.833 kişi kayıtlı olup, 7.836 kişi düzenli devam etmektedir.
- Hane ziyaretleri ÇATOM projesinin başlıca faaliyetlerinden biridir. Bu nedenle 2013 faaliyet döneminde tüm ÇATOM'lar hane ziyaretleri yapmıştır. ÇATOM'u tanıtmak, faaliyetler hakkında bilgilendirmek, ÇATOM'larda yürütülen programlara katılımcı sağlamak, katılımcıların maddi ve sosyal ihtiyaçlarını belirlemek için yapılan hane ziyaretleri kapsamında 2013 yılı içinde 6.872 hane ziyaret edilmiştir. Hane ziyaretlerini gönüllü eğitimciler, katılımcılar ve saha elemanları birlikte yapmışlardır.
- ÇATOM'lar aracılığıyla 14.122 kişi aynı yardımlardan, 1.969 kişi ise nakdi yardımlardan faydalandırılmıştır.
- Ayrıca 7.717 kişiye dilekçe yazımı, yeşil kart alımı, nüfus cüzdanı çıkarılması gibi destekler sağlanmıştır.

- TAP Vakfı işbirliği ile ÇATOM'larda düzenlenen Kadın Sağlığı Eğitim Programları (KSEP) kapsamında, 18 ÇATOM'da düzenlenen 45 oturum aracılığıyla 650 kadına ulaşılmıştır.
- 22-24 Aralık tarihlerinde ÇATOM Yıl Sonu Koordinasyon toplantısı Şırnak'ta düzenlenmiştir. Toplantının ilk günü saha elemanlarına yönelik, *Toplumsal Cinsiyet Eğitimi* düzenlemiş ikinci günü ise ÇATOM'ların 2013 yılı faaliyetleri değerlendirilmiştir.
- Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi kapsamında ÇATOM'larda tasarım ve üretim atölyeleri gerçekleştirilmiştir.
- 2014 yılı başında ÇATOM'larda çalışan daimi ve geçici personele yönelik iş ve sosyal güvenlik eğitimi verilmesi, ÇATOM'ların risk analizinin yapılması ve acil eylem planlarının çıkarılması amacıyla araştırma çalışmaları yapılmıştır.
- Batman'ın Gercüş ilçesinde 2014 yılı içinde açılması planlanan ÇATOM ile ilgili Gercüş Kaymakamlığı ile bir protokol imzalanmıştır.
- ÇATOM yönetimini etkin hale getirmek ve kadına yönetim becerisi kazandırmak amacıyla her yıl yapılan kurul seçimleri yapılmıştır.

GAP-ÇATOM Burs Projesi

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan yoksul ve başarılı kız öğrencilerin burs desteği almasına aracılık edilerek;

- Eğitimde cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına katkı yapmak,
- Kız çocuklarını eğitim sürecine dahil etmek ve bu süreç içinde mümkün olduğunca kalabilmelerini sağlamak,
- Okur-yazar kadın oranının yükseltilmesine katkı sağlamak,
- Kadınların yaşam düzeyinin iyileşmesine katkıda bulunmak amacıyla GAP Bölgesi'ndeki 9 il ve bu illere bağlı ilçelerde faaliyet gösteren ÇATOM'ların bulunduğu yerleşim alanlarında GAP-ÇATOM Burs Projesi yürütülmektedir.

2013-2014 burs miktarları ilköğretim öğrencileri için 100 TL, lise öğrencileri için 120 TL, üniversite öğrencileri için ise 240 TL olarak belirlenmiştir.

Aralık 2013 itibariyle burs projesi aracılığıyla Bölgeye gelen para miktarı 10.000.000,00 (onmilyontürklirası) TL'ye, proje kapsamında burs desteği alan öğrenci sayısı ise 1.617'ye (binaltıyüzonyedi) ulaşmıştır.

Yıl içinde burslu öğrencilerin takipleri yapılmış, burs desteği vermek isteyen sponsorlarla iletişime geçilmiş ve projenin tanıtım çalışmaları yapılmıştır.

Proje Kapsamında Burs Alan Öğrenci Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Öğrenci Sayıları				Toplam
	İlköğretim	Lise	Üniversite	Diğer	

2001-2002	133	17	-	-	150
2002-2003	207	48	15	-	270
2003-2004	443	82	27	8	560
2004-2005	533	100	27	21	681
2005-2006	543	135	38	20	736
2006-2007	609	150	48	14	821
2007-2008	632	155	63	55	905
2008-2009	825	211	111	3	1 158
2009-2010	845	221	121	5	1 192
2010-2011	870	238	130	3	1 241
2011-2012	903	253	220	5	1 381
2012-2013	973	341	233	---	1 550
2013-2014	986	375	252	4	1 617

Yıl içinde, e-posta yoluyla proje tanıtım çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Projeyi destekleyen sponsorlar, burs desteği verdikleri öğrencilere ve öğrencilerin devam ettikleri okullara aynı yardımlarda bulunmuştur.

- Bir burs veren, Şanlıurfa Belediye İlköğretim Okuluna 1.500 paket kırtasiye yardımı göndermiştir. Bahse konu yardım, Şanlıurfa Ahmet Yesevi ÇATOM tarafından dağıtılmış ve fotoğraflanmıştır.
- Diğer bir burs veren, Kilis ilinde faaliyet gösteren köy okullarına 1.500 adet kırtasiye paketi, 5 projeksiyon ve 5 adet bilgisayar göndereceğini belirtmiştir. Konuyla ilgili köy okulu tespitleri Kilis İslambey ÇATOM tarafından yapılmış ve bilgiler burs veren aktarılmıştır.
- Bir burs veren tarafından gönderilen 2 adet bilgisayar, Şanlıurfa Hacı Bozan İlköğretim Okuluna teslim edilmiştir.
- Burs projesi sponsorlarından DHL Kargo Şirketi Türkiye Ofisi, “sosyal sorumluluk” projesi kapsamında Şanlıurfa’nın Suruç İlçesi Büyük Ziyaret Köyü Taşıma Merkezi Okuluna “Hobi Sınıfı” açmıştır. Aynı okulda eğitimine devam eden 388 öğrenciye ayakkabı göndermiştir. Ayakkabı dağıtımları Aralık ayı içinde Suruç ÇATOM tarafından gerçekleştirilmiştir.
- Bir burs veren, ihtiyaç sahibi çocuklara dağıtılmak üzere 600 takım eşofman Suruç ÇATOM’a göndermiştir. Suruç ÇATOM eşofmanların dağıtımını yapmıştır.